

به نام خدا

دیپلماسی ایرانی

نویسنده: مجتبی لشکر بلوکی، مشاور وزیر امور اقتصادی و دارایی و استاد دانشگاه صنعتی شریف

دیپلماسی ایرانی: چرا امارات وزارت هوش مصنوعی ایجاد کرد و اولین وزیر هوش مصنوعی جهان را منصوب کرد؟ به خاطر پرستیژ؟ صد در صد نه! سهم هوش مصنوعی در اقتصاد جهان در سال ۲۰۳۰ به بیش از ۱۵ تریلیون دلار می رسد. بنابراین امارات تصمیم گرفته است چند برنامه اجرا کند از جمله برنامه تبدیل دوبی به شهر تمام هوشمند و برنامه چاپ سه بعدی دبی! یعنی چه؟ یعنی تا سال ۲۰۳۰، ۲۵ درصد ساختمان های دوبی با استفاده از فناوری سه بعدی ساخته شود و...

دولت کره قصد دارد علاوه بر سرمایه گذاری ۱/۷ تریلیون وون روی تکنولوژی اتومبیل های خودران، از سرمایه گذاری ۳۵ میلیارد دلاری یک شرکت خصوصی در این زمینه حمایت کند؟ آیا به خاطر این است که خوشی زیر دلشان را زده است و از ماشین های فعلی ناراضی اند؟ قطعاً نه! به این خاطر که می دانند آینده خودروها را تکنولوژی های جدید رقم خواهند زد. امروز اگر غفلت کنند فردا را از دست خواهند داد.

گوگل اعلام کرده ۱۰ میلیارد دلار در هند سرمایه گذاری انجام می دهد. از خود سوال کنیم چرا گوگل در ایران ۱۰ نه بلکه فقط ۱ میلیارد دلار سرمایه گذاری نمی دهد؟ همین سرمایه گذاری هاست که باعث شده استارت آپ های هندی در سال قبل درآمد ۱۴/۸ میلیارد دلاری داشته اند. تقریباً ده سال پیش گردش مالی استارت آپ های هندی ۵۵۰ میلیون دلار بود که الان ۲۷ برابر شده است. چرا ما مانند هند نشدیم؟ آیا هندی ها از ما باهوش ترند؟

طبق شاخص های بازارهای سرمایه جهانی، چهار شرکت از ۱۰ برند برتر جهان در حوزه تکنولوژی های پیشرفته، جزء برندهای آسیایی هستند. ده سال قبل یعنی سال ۲۰۱۰ آسیا هیچ نماینده ای در این بخش نداشت. چرا ایران هیچ نماینده ای ندارد؟

تحلیل و تجویز راهبردی :

کوروش آسوده بخواب، زیرا که ما بیداریم! این جمله را ظاهراً محمدرضا شاه در جشن های ۲۵۰۰ ساله در برابر آرامگاه کوروش خطاب به او گفته است. گاهی اوقات که سرمایه گذاری های هوشمندانه جهان را با وضعیت خودمان مقایسه می کنیم می گویم من اگر امروز بخوام به کوروش چیزی بگویم احتمالاً می شود این: کوروش تو بخواب! ما هم می خوابیم!

به راستی زمانی که کشورهای دیگر جهان روی هوش مصنوعی، اتومبیل های خودران، اینترنت اشیا، چاپ سه و چهار بعدی، روبات ها، بیگ دیتا و واقعیت مجازی سرمایه گذاری های سنگین میلیارد دلاری می کنند. دغدغه ما چیست؟ فیلترینگ یا عدم فیلترینگ اینستاگرام، افزایش یا کاهش قیمت دلار، صف خرید گوشت و مرغ و پوشک بچه، کره و روغن در ماه های

مختلف. افق فکری همه تنزل پیدا کرده است به پوشک بچه و قیمت دلار! وقتی در اخبار می خوانم که معاون اول رئیس جمهور مملکت بابت تخم مرغ جلسه اضطراری گذاشته، می خواهم سرم را بکوبم به دیوار! فکر نکنید شوخی می کنم کافیسیت الآن در موتور جستجوی گوگل تایپ کنید: معاون اول رئیس جمهور و تخم مرغ. می فهمید که واقعا چنین مساله ای بوده و چنان جلسه ای گذاشته شده است .

مدیران ارشد باهوش کشورها فهمیده اند باید در حوزه های آینده ساز سرمایه گذاری کنند. پس باید خودشان مستقیما سرمایه گذاری کنند (مانند دویی) یا فضا را فراهم کنند که چنین سرمایه گذاری هایی در آن کشور انجام شود (مانند هند) یا هر دو (مانند چین).

چه می توان کرد؟

هم حاکمان و هم شهروندان، افق فکری خودمان را گسترش دهیم، با جهان آشنا شویم. روندهای جهانی را بشناسیم و به آینده جهان در ده، بیست و پنجاه سال آینده فکر کنیم. با صنایعی میلیارد دلاری آینده یعنی اینترنت اشیاء، چاپ سه بعدی، روبات ها، هوش مصنوعی، ژن درمانی، قطعات یدکی بدن آشنا شویم (گزارش تصویر جهان در سال ۲۰۳۰ به ویژه برای مدیران ارشد کشور، مدیران ارشد کسب و کار و جوانان زیر ۲۵ سال تدوین شده است).

شرایطی را فراهم کنیم که سطح دغدغه های مردمان این سرزمین از تخم مرغ و پوشک بچه و قیمت دلار، قرعه کشی خودور بالاتر بیاید و ذهن شان رها شود برای پرداختن به خلق آینده (کارآفرینان) یا سرمایه گذاری روی آینده (سرمایه گذاران). کشور را از مسائل حاشیه ای و فرسایشی (مانند تنش با جهان، تخاصم ایدئولوژیک، تحریم، خودی و غیر خودی و فیلترینگ و ...) برهانیم. راهش آن است که اولویت های کشور را نه در مقابله که در رشد و پیشرفت تعریف کنیم. مردمی که از فردای خود اطمینانی ندارند نمی توانند به ده سال آینده فکر کنند .

فعلا تا اطلاع ثانوی دولت هیچ پولی ندارد برای امور توسعه ای و سرمایه گذاری های آینده ساز. باشد! ولی همین دولت/حکومت می تواند بدون یک ریال هزینه، فضای کسب و کار و سرمایه گذاری را برای سرمایه گذاران در حوزه هایی مانند بلاک چین، هلت تک، هوش مصنوعی و ... فراهم کند! باور کنیم باور کنیم فراهم کردن بستر سرمایه گذاری داخلی و خارجی بر حوزه های آینده ساز (آن هم بدون یک ریال هزینه) بیش از تخم مرغ و پوشک بچه اهمیت دارد!

منبع: کانال تلگرام مجتبی لشکر بلوکی، مشاور وزیر امور اقتصادی و دارایی و استاد دانشگاه صنعتی شریف